

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ІННІОТ

Святослав ПИТЕЛЬ

« 29 »

2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. проєктора

науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Практикум з медіаційних процедур»

ступінь вищої освіти - магістр

галузь знань 05 - «Соціальні та поведінкові науки»

спеціальність 053 - Психологія

освітньо-професійна програма – Психологія перемовин та медіація

кафедра психології та соціальної роботи

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем.)
Заочна	2	3	8	4	-	-	138	150	4

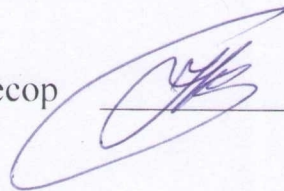
29.08.2025

Тернопіль – ЗУНУ, 2025

Робочу програму склала доцент кафедри психології та соціальної роботи,
к.ю.н., доцент **Романадзе Луїза Джумберовна**

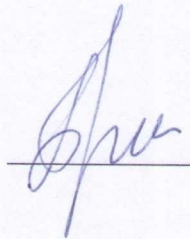
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології та соціальної роботи, протокол № 1 від «26» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри психології та
соціальної роботи, д.психол.н., професор

Андрій ГІРНЯК

Гарант ОПП,
к.психол.н., доцент

Марія БРИГАДИР

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Практикум з медіаційних процедур»

1. Опис дисципліни «Практикум з медіаційних процедур»

Дисципліна «Практикум з медіаційних процедур»	Галузь знань, спеціальність, ОПП, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки	Статус дисципліни вибіркова Мова навчання українська
Кількість залікових модулів	спеціальність – 053 Психологія	Рік підготовки: <i>Заочна – 1</i> Семестр: <i>Заочна - 3</i>
Кількість змістових модулів – 3	освітньо-професійна програма – «Психологія перемовин та медіація»	Лекції: <i>Заочна - 8</i> Практичні заняття: <i>Заочна – 4</i>
Загальна кількість годин – 150	ступінь вищої освіти – магістр	Самостійна робота: <i>Заочна–138 год.</i>
Тижневих годин – з них аудиторних –		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Практикум з медіаційних процедур»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою дисципліни «Практикум з медіаційних процедур» є ознайомлення студентів з медіаційними технологіями, як ефективним засобом розв'язання та попередження конфліктів у різних сферах соціальної роботи. Оволодіння практичними навичками первинного аналізу конфлікту, розумінням цілей, завдань, засобів медіації та інших технологій розв'язання конфліктів.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Завдання вивчення дисципліни «Практикум з медіаційних процедур»: формування у студентів готовності встановлювати відносини співпраці в медіації; формування навичок в медіації; засвоєння ефективних прийомів посередництва в медіації; усвідомлення правових засад здійснення медіації в Україні та за кордоном.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні відомості про медіацію

Тема 1. Загальні положення про медіацію (посередництво)

Передумови виникнення та історія розвитку інституту медіації в Україні та світі. Поняття сутність і основні характеристики медіації. Медіація як форма альтернативного вирішення спорів. Види медіації. Принципи медіації. Сфера застосування медіації. Правове регулювання медіації. Переваги та обмеження використання медіації. Медіація у системі альтернативних способів вирішення спорів.

Тема 2. Процедура медіації

Поняття та загальна характеристика процедури медіації. Початок процедури медіації.

Етапи медіаційної процедури. Проведення процедури медіації. Припинення процедури медіації. Сепаратні зустрічі. Договори за результатами медіації. Виконання медіаційної угоди та контроль за її реалізацією.

Тема 3. Правовий статус медіатора

Вимоги щодо набуття статусу медіатора. Законодавче регулювання діяльності медіатора в Україні. Права медіатора під час здійснення медіаційної діяльності. Обов'язки медіатора у процесі проведення медіації. Етичні стандарти та принципи поведінки медіатора. Види відповідальності медіатора.

Змістовий модуль II. Медіація в різних сферах суспільного життя

Тема 4. Медіація в цивільному та господарському судочинстві

Медіація на стадії провадження у справах до судового розгляду. Медіація під час судового розгляду. Медіація під час апеляційного і касаційного провадження. Медіація у виконавчому провадженні. Роль суду в сприянні проведенню медіації та затвердженні мирових угод. Типові категорії спорів що можуть вирішуватися шляхом медіації. Медіаційна угода в цивільному та господарському процесі форма зміст і правові наслідки. Умови та процедура застосування медіації після ухвалення судових рішень.

Тема 5. Медіація в адміністративному та кримінальному судочинстві

Поняття та особливості медіації у публічно правових спорах. Правові засади застосування медіації в адміністративному судочинстві. Примирення в адміністративному процесі порядок та наслідки. Застосування медіації у справах між громадянином і суб'єктом владних повноважень. Переваги та проблеми використання медіації в адміністративних правовідносинах. Особливості медіації у кримінальному судочинстві. Вплив медіації на процес ресоціалізації правопорушника та відновлення прав потерпілого. Міжнародний досвід застосування медіації у кримінальних та адміністративних справах. Поняття відновного правосуддя та його зв'язок із медіацією. Угода про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим в кримінальному процесі.

Змістовий модуль III. Медіація як вирішення конфліктів

Тема 6. Медіація як спосіб вирішення цивільних спорів

Медіація у справах про захист особистих немайнових прав фізичної особи. Медіація у справах про право власності та інші речові права. Медіація у справах про право інтелектуальної власності. Медіація у справах, що виникають з договорів. Медіація у справах про недоговірні зобов'язання. Медіація у справах про спадкове право.

Тема 7. Медіація як спосіб вирішення господарських спорів

Медіація у договірних справах. Медіація у переддоговірних, немайнових справах. Медіація у майнових справах. Медіація у справах про право інтелектуальної власності. Медіація у справах про банкрутство .

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Практикум з медіаційних процедур»

Заочна форма навчання

Тема	Кількість годин		
	Лекції	Практичні	СР
Змістовий модуль 1. Загальні відомості про медіацію			
Тема 1. Загальні положення про медіацію (посередництво)		2	18
Тема 2. Процедура медіації	1		20
Тема 3. Правовий статус медіатора	1		20
Змістовий модуль 2. Медіація в різних сферах суспільного життя			
Тема 4. Медіація в цивільному та господарському судочинстві			20
Тема 5. Медіація в адміністративному та кримінальному судочинстві	2	2	20
Змістовий модуль 3. Медіація як вирішення конфліктів			
Тема 6. Медіація як спосіб вирішення цивільних спорів	2		20
Тема 7. Медіація як спосіб вирішення господарських спорів			20
Разом	8	4	138

5. Тематика практичних занять

Заочна форма навчання

Практичне заняття № 1

Тема. Сутність та природа стресу

Мета: ознайомитись із суттю та природою стресу

Питання для обговорення:

1. Історичний еккурс виникнення вчення про стрес.
2. Сутність стресу, його види, ступені вираження та стадії розвитку.
3. Психофізіологічні механізми виникнення стресу.
4. Особливості стресу.

Практичне заняття № 2.

Тема. Емоційний інтелект у структурі соціального інтелекту

Мета: дослідити предмет та завдання емоційного інтелекту у структурі соціального інтелекту

Питання для обговорення:

1. Зв'язок емоційного інтелекту з особистісною зрілістю.
2. Поняття емоційної креативності, емоційної компетентності.
3. Зв'язок емоційного інтелекту з п'ятіркою "глобальних" факторів особистості.
4. Роль емоційного інтелекту у попередженні агресивності та конфліктності.

5. Самостійна робота студентів

Для успішного вивчення і засвоєння дисципліни «Практикум з медіаційних процедур» студенти повинні володіти значним обсягом інформації, частину якої вони отримують і опрацьовують шляхом самостійної роботи. Самостійна робота полягає в опрацюванні конкретних тем, навчальної та наукової фахової літератури. Підсумки самостійної роботи студент репрезентує у вигляді реферату. Написання реферату – це творчий процес, до того ж з'являється чудова нагода для наукового самовираження і самоствердження перед однокурсниками і викладачем. Тому, перш ніж братися за реферат, спочатку важливо розібратися, яку справжню мету Ви ставите перед собою.

У процесі роботи над рефератом можна виділити чотири етапи:

Вступний – вибір теми, складання списку літератури для опрацювання, початок її вивчення,

розробка плану і написання вступу.

Основний – детальне опрацювання літератури, робота над змістом і висновками реферату.

Прикінцевий – оформлення реферату, самокритична оцінка його змісту і виправлення виявлених недоліків.

Захист реферату (під час семінарського заняття, на студентській конференції).

При написанні реферату слід врахувати такі вимоги.

Структура реферату містить такі елементи: титульна сторінка; план;

вступ; основна частина (розділи, пункти і підпункти); висновки;

список використаних джерел; додатки.

Перелік орієнтованих тем реферату:

Поняття сутність і значення медіації як способу альтернативного вирішення спорів

Історичні передумови становлення медіації в Україні та світі

Принципи медіації та їх практичне значення

Правове регулювання медіації в Україні сучасний стан і перспективи розвитку

Права обов'язки та відповідальність медіатора у процесі медіації

Етичні стандарти діяльності медіатора

Етапи проведення медіаційної процедури та їх характеристика

Підготовка сторін до медіації та роль медіатора у цьому процесі

Комунікативні техніки та інструменти в роботі медіатора

Психологічні аспекти медіації управління емоціями та конфліктом

Особливості проведення сепаратних зустрічей під час медіації

Види медіації та критерії їх класифікації

Медіаційна угода порядок укладення та правові наслідки

Медіація у цивільному судочинстві досвід та практика застосування

Медіація у господарських спорах ефективність і переваги

Медіація в адміністративному судочинстві можливості та проблеми

Медіація у кримінальному процесі як форма відновного правосуддя

Роль медіації у врегулюванні трудових конфліктів

Медіація у сімейних спорах особливості та етичні аспекти

Міжнародний досвід підготовки та сертифікації медіаторів

Судова медіація як інструмент зменшення навантаження на суди

Використання медіації в освітньому середовищі та шкільних конфліктах

Ефективність медіації порівняно з іншими формами вирішення спорів

Роль держави та громадських організацій у розвитку інституту медіації

6. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Практикум з медіаційних процедур» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- оцінювання результатів самостійної роботи;
- екзамен.

7. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Практикум з медіаційних процедур» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Самостійна робота:

90–100 балів – зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, студент на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, студент належно виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–74 балів – поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; студент припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

1–59 балів – завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; студент не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

Екзамен – вид контролю, при якому засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Екзаменаційний білет складається із:

2 запитань, кожне з яких 40 балів. У підсумку 80 балів.

10 тестових завдань, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 2 бали, що в підсумку дає максимально 20 балів.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Опорні конспекти лекцій, навчальні посібники.	1-7
2.	Робоча навчальна програма.	1-7
3.	Збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.	1-7
4.	Засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).	1-7
5.	Завдання для модульного контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Психологія перемовин».	1-7
6.	Програмне забезпечення: Microsoft Office Word, Microsoft PowerPoint, AIMP, Moodle.	1-7
7.	Технічне забезпечення: ноутбук, проєктор.	1-7

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Василенко Н.В. Моделі медіації: практика та механізм публічного управління. (2024). URL: <https://docs.academia.vn.ua/handle/123456789/1831>
2. Курилич М.Я. Застосування медіаційних процесів на прикладі окремих зарубіжних країн. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична. Випуск 33/2022. С.155-160.
3. Маркова О.О. Запровадження медіації в адміністративну процедуру: трансформація відносин (2022). URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/27a23b88-0d97-4a1b-9b80-684866afc73a/content>
4. Медіація у професійній діяльності юриста : підручник / авт. кол.: Т. Білик, Р. Гаврилюк, І. Городиський [та ін.] ; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. – Одеса : Екологія, 2019. – 456 с.
5. Медіація у професійній діяльності юриста : підручник / За ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. Одеса: «Екологія», 2019. 462 с.
6. Нестор Н. В. Запровадження медіації в кримінальному процесі України: проблеми теорії та практики : монографія. Київ. Алерта, 2018. 182 с.
7. Озерський І. В. Актуальні проблеми медіації в юрисдикційному процесі України : навч. посіб. / І. В. Озерський. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. – 248 с.
8. Основні засади навчання базовим навичкам медіатора / За заг. ред. К. Б. Наровської. Київ : Видавець В. Захаренко, 2019. 32 с. URL: http://namu.com.ua/ua/downloads/osnovni_zasady_NBNM/NAMU_Osnovni_ZasadyNBNM.pdf.
9. Практика медіації : словник-довідник / уклад. : С.О. Гарькавець, Л.П. Волченко. Лисичанськ : ТОВ «ФОКСПРИНТ», 2019. 128 с
10. Пекар В. Різноманітний менеджмент (еволюція мислення, лідерства та керування). Харків : Фоліо, 2019. 191 с.
11. Про медіацію : Закон України від 16.11.2021 р. № 1875-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1875-20>
12. Шлях до медіації: підручник / авт. кол.: І.В. Кордунян, М.І. Логвиненко Суми, видавничо-виробниче підприємство "Мрія", 2022 . 336 с.
13. Butz, N.T.; Stupnisky, R.H. Improving Student Relatedness through an Online Discussion Intervention: The Application of Self-Determination Theory in Synchronous Hybrid Programs. Comput. Educ. 2017, 114, 117-138.
14. Beltran Hernandez de Galindo, M.D.J.; Romero-Rodriguez, L.M.; Ramirez Montoya, M.S. Entrepreneurship Competencies in Energy Sustainability MOOCs. J. Entrep. Emerg. Econ. 2019, 11, 598-616.
15. Cheng, X.; Fu, S.; Sun, J.; Han, Y.; Shen, J.; Zarifis, A. Investigating Individual Trust in Semi- Virtual Collaboration of Multicultural and Binder, J.F.; Cebula, K.; Metwally, S.; Vernon,

M.; Atkin, C.; Mitra, S. Conversational Engagement and Mobile Technology Use. *Comput. Hum. Behav.* 2019, 99, 66-75.